

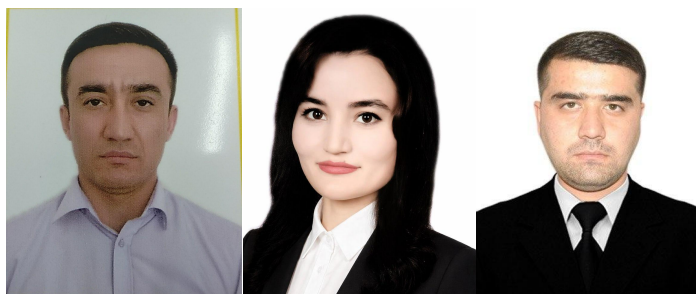

URGANCH DAVLAT TIBBIYOT INSTITUTI JANUBIY OROLBO'YI TIBBIYOT JURNALI

2 - TOM, 5/2- SON. 2026

14.00.00 - TIBBIYOT FANLARI ISSN: 3093-8740

BOSH MIYA SURUNKALI ISHEMIYASIDA KAROTID ARTERIYALAR ATEROSKLEROZINING ERTA DIAGNOSTIKASI VA NEYROPROTEKTIV TERAPIYA SAMARADORLIGI

Samatov Farrux Farxodovich – TDTU Termiz filiali Tibbiy psixologiya, nevrologiya va psixiatriya kafedrası assistenti, PhD¹

e-mail: samatovfarrux@icloud.com, orcid logo - <https://orcid.org/0009-0003-8049-5540>

Xo'shmurodova Mexrigiyo Allayorovna - TDTU Termiz filiali Tibbiy psixologiya, nevrologiya va psixiatriya kafedrası dotsenti, PhD²

e-mail: mehrigiyoXushmurodova@gmail.com, orcid - <https://orcid.org/0009-0004-4336-8259>

Izzatullaev Jonibek Shokir o'g'li - TDTU Termiz filiali Tibbiy psixologiya, nevrologiya va psixiatriya kafedrası assistenti³

e-mail: izzatulloevjonibek50@gmail.com, orcid logo - <https://orcid.org/0009-0006-1487-6574>

Dolzarbli: Karotid qon tomirlarining aterosklerotik shikastlanishi bosh miya surunkali ishemiyasi (BMSI) rivojlanishining asosiy etiologik omilidir. Surxondaryo viloyatining issiq iqlim sharoitida qon bosimining oshishi fonida ushbu patologiya vaskulyar demensiyanı tezlashtirishi kuzatilmoqda.

Maqsad: Karotid arteriyalar stenozining dastlabki bosqichlarida miya qon aylanishi dinamikasini va neyroprotektorlarning neyroplastiklikni tiklashdagi rolini baholash.

Material va metodlar: Surxondaryo tibbiyot klasteri nevrologiya bo'limida BMSI tashxisi qo'yilgan **20 nafar bemor** (yoshi 52 dan 68 gacha) tekshiruvga jalb qilindi. Bemorlarda magistral qon tomirlarning dupleks skanerlash (ultratovush) va transkraniyal dopplerografiya (TKD) ko'rsatkichlari hamda kognitiv testlar (MMSE, MoCA) dinamikada tahlil qilindi.

Natijalar va muhokama: Tekshirilgan 20 nafar bemorning **14 tasida (70%)** karotid qon tomir devoridagi intima-media qalinligi (IMQ) 1.2–1.4 mm gacha (normadan yuqori) qalinlashgani va miya perfuziyasining pasayishi qayd etildi. Erta bosqichda antikoagulyant/antigregant terapiya bilan birga metabolik

URGANCH DAVLAT TIBBIYOT INSTITUTI JANUBIY OROLBO'YI TIBBIYOT JURNALI

2 - TOM, 5/2- SON. 2026

14.00.00 - TIBBIYOT FANLARI ISSN: 3093-8740

neyroprotektorlar kompleks qo'llanilganda, 3 oylik dinamik kuzatuv natijasida 12 nafar bemorda MoCA testi bo'yicha kognitiv ko'rsatkichlar o'rtacha 2.4 ballga yaxshilandi, miya qon oqimi tezligi TKDda barqarorlashdi.

Xulosa: Surxondaryo viloyati tibbiyot klasteri sharoitida magistral qon tomirlar ultratovush skriningini BMSI aniqlangan bemorlarda erta o'tkazish neyronlararo aloqalarni saqlab qolish va og'ir ensefalopatiya xavfini **32% gacha tormozlash** imkonini beradi.